

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na doma
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.80
za četrta leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesmarjal Meti dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rekopisi se ne vra-
čajo, neplačani Meti
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 26.

V Mariboru, dne 30. junija 1898.

Tečaj XXXII.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvzajajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi do pošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 30 kr. in do konca septembra pa 65 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne. Upravnštvo.

Naš list.

Na shodu slovanskih časnikarjev v zlati Pragi se je razpravljalo tudi o slovenskem časnikarstvu. Iz te razprave se je razvidelo, da zavzema naš list med slovenskimi časniki odlično, častno mesto. «Slovenski Gospodar» je za «Domoljubom» najbolj razširjen list na Slovenskem. Pomisliti pa moramo, da «Domoljub» ni tednik in mu torej ni treba plačevati časnikarskega koleka in da je osnovan na širnejši podlagi, namreč za vse slovenske pokrajine, dočim se naš list bolj omejuje na slovenski Štajar. «Slovenski Gospodar» zavzema potemtakem zares izjemno mesto med slovenskimi časniki.

Kaj je pomoglo našemu listu, da se je slovenskemu narodu tako prikupil in omilil? S samozavestjo odgovorjamo: «Naš program!» Naš list je vedel vedno ubirati prave strune. Vedel je, da so Slovencem največje, najljubše draginje: Katoliška vera, slovenska domovina

in avstrijska država. Zato je neustrašeno odbijal napade na našo vero, naj so prihajali od katerekoli strani. Branil je pravice slovenskega jezika pred nasprotniki, med rojaki pa je budil ponos na blagglasno domačo govorico. Za slovenskega kmeta je zahteval neprenehoma, da se mu po pametnih zakonih zboljša sedaj tako obupno in slabo gospodarstveno stanje, za slovenskega delavca pa je terjal, da se oslobodi izpod jarma krutega kapitalizma ter se uvrsti med druge stanove, po zahtevah pravice in človekoljubja. Ljubezen do Avstrije in njegovega presvetlega vladarja diha iz vsake vrste našega mnogoletnega lista. V tem duha je pisal naš list in izvanredno visoko število naročnikov nam dokazuje, da hodimo pravo pot. In to število še ni doseglo svojega vrhunca! Od dne do dne se oglašajo novi naročniki, naš list hodi vedno v večjem številu med slovenski narod . . .

Tudi ugled, katerega si je «Slov. Gosp.» vedel priboriti v vrstah slovenskih časopisov, se ne sme prezreti. S ponosom smemo trditi, da je naš list, posebno zadnja leta, večkrat odločilno posegal v tok našega političnega življenja. Članki našega lista so se radi čitali in v merodajnih krogih tudi vedno upoštevali. Spominjamo le na naše članke pred vseslovenskim shodom, na velezanimivo razpravo: «Pred važnimi izpremembami» in «Kako se Spodnji Štajar pripravlja za Pruse.» Naše besede so bile sicer kratke, a vsakokrat jedrnat in tehtne. Zato pa se tudi v krogu politikov niso mogle in niso smele prezirati. Zadnji naši članki o razmerah ob meji vzbudili so zasluženo pozornost doma in pri

nasprotnikih. Bili so povod novemu podjetju za obrambo slovenske meje.

V duhu, v katerem smo dosedaj urejali list, hočemo ga še tudi v bodoče. Naš list bo katoliški list, slovenski list in demokratski list. «Slov. Gospodar» ostane torej pri svojih starih načelih. A ta načela bomo širili vedno z živahno besedo, mladeniško navdušenostjo in strogo doslednostjo! Komur so draga naša načela, komur je ljub naš program, naj podpira naš list in naj ga širi v krogu svojih prijateljev in znancev. Čim bolj bo razširjen naš list, tem večji ugled bo imel, tem več bo zalegla njegova beseda pri nasprotnikih in svojcih!

Sv. Ciril in Metod.

Iz dravske doline, 26. junija.

V torek, dne 5. julija, se bo spominjal celi slovanski svet velikih duševnih dobrot, koje je vsprejel po svojih apostolih, sv. Cirilu in Metodu. Tudi mi Slovenci se jih hočemo hvaležno spominjati.

Slovenci smo dobili katoliško vero od nemških, laških in grških duhovnikov. Toda čeprav smo bili pokristjanjeni, duh svete vere se vendar ni mogel globoko ukoreniniti v ljudstvu, kajti verski učitelji niso bili dovolj zmožni jezika, v katerem je govoril narod. Zato je poslal leta 862 moravski knez Rastislav svoje poslance v Carigrad k cesarju Mihajlu ter ga prosil, da mu pošlje može, ki bi bili popolnoma zmožni oznanovati katoliško vero v domačem, slovenskem jeziku.

Listek.

Levom v razmesarjenje.

Zgodovinska povest. Prevel Krutogorski.

(Konec.)

Pompej je ustanovil zverinski boj s 600 levov, 18 slonov in 410 drugih afrikanških zverin. Za cesarja Avgusta je na torišču v jednom dnevu bilo ubitih 36 krokodilov; pod Kaligulo se je ljudstvo naslajalo s prizorom, kako se je mesarilo 400 medvedov. Radi raznoličnosti so se včasih predstavljale tudi male igre, kojih vsebina se je jemala iz zgodovine ali mitologije. Grozen je bil realizem takih predstav. Na smrt obsojeni zločinci ali uplenjeni vojaki so morali predstavljati Herkula na goreči grmadi ali Orfeja, razmesarjenega od levov. Skratka, storilo se je vse, da bi se obdržal propal in zatorej kruti, krvoločni narod v vedni opojnosti, v nepretrgani, nezdravni nevednosti . . .

IV.

Tretji dan po prihodu kristjanov v Rim so lepaki po stenah naznanjali, da se bodo igre pričele prihodnji dan. Vjetim kristjanom je bilo povedano, da se odvedejo jutri v cirkus. Poslednji dan so prečuli v tihi molitvi in prepevanju svetih pesmi.

Drugega jutra se zbere mala občina zadnjokrat okoli svojega predstojnika na dvorišču vojašnice. Ondi se je poslednjokrat opravila božja služba, potem so se vsi vsedli drug poleg drugega, čakajoč zadnje ure.

Okoli poldne je prišel po nje v ječo oddelek vojakov s centurionovim načelnikom. Še jedenkrat so se objeli in poljubili obsojenci, opominjajoč drug drugega, da se kmalu vidijo v večnem življenju. Potem so šli paroma v smrt. Ulice, po kojih so jih vodili, so bile kakor izumrle. Vsak, kdor ni imel neodložnih opravkov, se je nahajal v cirkusu, v katerega je šlo okoli 100.000 ljudi. To zgradbo je dal sezidati cesar Flavij Vespazijan. Imenovali so cirkus tudi amfiteater (okroglo gledališče). Sestavljen je bil iz eliptičnega torišča, iz štirih nadstropij in visok 50 metrov. Od spodaj navzgor se vpenjajoči prostori so bili narejeni tako, da je iz slehernega posameznega mesta bil jasen razgled čez celo torišče. V prvi galeriji so bili prostori za cesarsko rodovino in za višje državne dostojanstvenike. Zverina je bila zaprta v kletkah pod toriščem. Da bi se gledalci obvarovali pred žgočimi žarki solnčnimi, (kajti amfiteatr ni imel strehe,) je nad vsem ogromnim prostranstvom torišča bila razpeta platnena zavesa. Blesteče, umetno izdelani okraski na stenah in balustradah, od

zлата in dragocenih kamenov iskreča se obleka, pestrota oblačil — vse skupaj je predstavljalo slepečo sliko razkošja cesarskega Rima.

Ko so se bili kristjani približali gledališču, zadonel jim je od tam nasproti vrišč mnogih tisoč glasov. To je bil divji krik odobravanja gladiatorju, kateri je zadal premaganemu protivniku smrtni udarec. S tem se je končala prva predstava — boj gladiatorjev. Potem je sledila zverinska gonja.

Žrtve gonje so se navadno vodile v gledališče po dolgem ozkem hodniku, ki se je nahajal poleg torišča. Tam so nesrečneži, sedeči na kamenitih klopih, čakali znamenja, ko jim je bilo vstopiti. Koridor je držal naravnost k torišču, a vendar tako, da v njem sedeči niso videli tega, kar se je godilo v gledališču. Pred vhomom na torišče je bila krepka, premakljiva mreža. No čeprav obsojenci niso videli grozovitostij, vršočih se za mrežo, zato pa so jasno čuli rjovenje zverine, vpitje na kosce trganih in umirajočih ljudi ter divje tuljenje ljudstva, podobno oddaljenemu bučanju orkana.

Jedva so se vsedli kristjani, vstopil je vojak in velel Antonu in Perpetui slediti njemu. Le-ta sta se prišla za roki, pogledala se zadnjokrat in šla za svojim voditeljem. Ali ta ju ni povedel k mreži, ampak v jeden

Legenda pripoveduje, da so se odposlanci izrazili pred cesarjem: «Mi Slovenci smo priprosti ljudje in nimamo moža, ki bi nas poučeval o pravici!» Tedaj se je obrnil cesar k Cirilu ter mu rekel: «Slišiš-li te besede? Tega ne more nikdo drugi storiti, kakor ti. Vsprejmi moje darove, vzemi s seboj svojega brata Metoda, ter pojdi. Vidva sta Solunjana in ti govore vsi čisto slovenski!» In Ciril je ubogal svojega cesarja ter šel med Slovane. Že prihodnje leto 863 je naše ljudstvo apostola-brata vsprejelo z velikim veseljem in navdušenjem.

S prihodom Cirila in Metoda se začenja za slovanske narode nova doba, doba omike in prosvete. Največja zasluga svetih bratov je, da sta med Slovani razširjala katoliško vero in kjer je že bila razširjena, da sta uglobila v ljudstvu duh krščanskih načel.

Ta zasluga se od naših rodoljubov vse premalo upošteva. Ako bi slovanski narodi ne rasli ob močnem kolu krščanstva, viharji stoletij bi jih že davno uničili ter odnesli s svetovnega pozorišča. Zakaj pa trdijo daljnogledni veleumi, kakor Leon XIII., Strossmayer, Gladstone, da bo bodočnost slovanska? Jedinu zaraditega, ker vidijo in spoznavajo, da je npravno življenje slovanskih narodov vobče še na jako visoki stopinji, da je torej duševna sila Slovanov še čila in mogočna. Drugi narodi se ne morejo ponašati z ono moralno nepokvarjenostjo kakor Slovani. In kdo je pri slovanskih narodih ustvaril, vzdrževal in ohranil vzorno npravno življenje? Katoliška vera, katero sta nam prinesla sveta brata, Ciril in Metod in katero sta med nami ukoreninila. Ni rodoljub, ampak grobokop svojega naroda, kateri ne spoštuje in ne utrjuje svete vere med narodom!

Sv. Ciril in Metod pa sta tudi začetnika slovstvene omike med slovanskimi narodi. Bila sta naša prva učena pisatelja. Slovani prej niso imeli v domačem jeziku spisanih knjig, rabili so črte in reze, s katerimi so zaznamovali posamezne glasove. Črte in reze pa niso posebno ugajale pri pisanju slovenskega jezika. Zato je sv. Ciril sestavil novo abecedo, ki je imela dovolj znakov za različne glasove slovenskega jezika. S to abecedo sta spisala brata več slovenskih knjig, ki so bile njima in ljudstvu potrebne pri cerkvenih opravilih. Položila sta torej sveta brata tudi temelj slovenskemu slovstvu. Narod se je veselil, ko je videl v slovenskem jeziku pisana knjige, katere je lahko brez tolmačev razumel.

Ker ima človeško življenje svoje meje, za-to sta sveta brata tudi skrbela, da sta si vzgojila vrednih in zmognih naslednikov-duhov-

nikov. Sv. Ciril in Metod sta torej tudi ustvaritelja slovenske duhovščine. To je za naš slovenski jezik epohalnega pomena! Slovenski jezik, povsod izgnan in zaničevan, imel je stoletja in stoletja svojo jedino oporo le pri slovenskem duhovniku v spovednici in na leci. Ako bi slovenska duhovščina ne imela nobenih drugih zaslug za svoj narod nego tega, dovolj bi bilo, da jo zgodovina slovenskega naroda omenja na najodličnejšem mestu! Tisoč let je preteklo, nobeden drugi stan se ni brigal za svoj narod, le duhovnik ga je še poznal. Kako torej more boleti dandanes srce slovenskega duhovnika, ako ga drugi stanovi hočejo odtujiti, ločiti od svojega milega ljudstva, katerega ljubi, za katerega gori in se žrtvuje duhovniški stan že toliko stoletij. In ali ne vlada še tudi dandanes duh slovanskih apostolov med našimi svečeniki? Poglejmo z bistrim očesom v naše razmere! Kateri stan med Slovenci se lahko ponaša, da nima renegatov v svojih vrstah? Jedinu duhovniški stan. Poznamo pa stanove, kjer jih zaradi gmotnih ugodnosti več kot polovica pobere svoja šila in kopita ter pobegne v nasprotnikov tabor. Duhovnik pa je stal in bode stal vedno zvesto pri svojem narodu. Nobena sila ga ne more stalno ločiti od njega!

Velike so zasluge slovanskih apostolov, sv. Cirila in Metoda, za naš narod. Zato pa jima čast in slava!

Egon von Pistor.

Št. Ilj v Slov. goricah, 27. junija.

V predzadnji številki smo nekateri šentiljčani vas, drage sofarane, svarili pred glasom našega Pistorja, ki je vabil druge občine, naj bi obhajale cesarjevo petdesetletnico z njim vred, ter trdili, da je Pistorju le do tega, da bi imel priliko pokazati vsemu svetu svoje velike zasluge, ki si jih je stekel pri graditvi pruskega mosta do Jadranskega morja. Rekli smo tudi, da se bo v «Tagespošti», kakoršnega ga poznamo, sam hvalil kot neutrudnega germanizatorja in sebe poveličeval nekako v tem zmislu: Glejte bratje na Pruskem, koliko sem vam storil! Ali ga imate drugega, ki bi bil toliko zmogel kakor jaz? Če se vam, dragi sofarani, zdi grdo, da bi temu sebičnemu namenu naj služila cesarska slovesnost, če se vam to zdi tako farizejsko, da pošteno srce napolnjuje z gnjevom, to vas naj ne moti; je pa vendar le tako, kakor smo pisali, samo s tem razločkom, da še Pistor s svojo samohvalo cesarjevega dne dočakati ni mogel. V «Tagespošti» dne 23. t. m. uže naha-

jamo z zlatimi črkami opisano delovanje in trpljenje velikega Pistorja, in poslušajte, kaj tam pravi. Vsa Slovenija se pre oborožuje zoper njega, da bi popravila to škodo, katero ji je povzročil on. Ker se mu je posrečilo, od Sv. Ilja do Maribora vse ponemčiti, mora vse slovensko ljudstvo na noge, da ustvari veliko društvo, kateremu bode naloga, nazaj pridobiti to, kar nam je iztrgal on sam. Da je Pistor delaven, neutruden, namreč v pobijanju Slovenstva, to je itak res, in v narodni marljivosti bi ga smeli mi vsi posnemati, v drugem pač ne. Če mu naše priznanje pripomore do kakoršnebodi pruske odlike, naj jo dobi, mi mu je ne bomo nevoščljivi.

Nadalje piše, ravno sedanje gibanje med Slovenci dokazuje, da so Nemci bili doslej zatirani, ne pa mi Slovenci, kakor pre tako radi in tudi sedaj, ko smo v škripcih, tožimo. Na kak način to mi sedaj dokazujemo, to nam ni jasno in gotovo tudi ne Pistorju; nam se zdi, da je Pistor ono večno laž, da mi Slovenci Nemce zatiravamo, sploh hotel v svoj spis spraviti, in da mu je slučajno ravno na tem mestu padla iz ust. Nato pripoveduje, da je Nemeč, ki se spoznava za takega in poteguje za pravice svojega naroda, in da na Spodnjem Štajarskem je silno hudo živeti; treba je pre mučeniškega premagovanja samega sebe, železne vstrajnosti in junaškega poguma, da se med Slovenci vsaj za silo izhaja, da se obvaruje borno življenje. O trpljenju Nemcev, živečih med slovenskimi divjaki, oni srečni bratje na severu pre nimajo pojma; dokaz je njegovo 12letno mučenništvo pri Sv. Ilju.

Sedaj pride tisti trenutek, ko se Pistorju greben postavi celo po koncu, in ko on ponosno pogleduje okrog po širnih deželah, češ, da mu ni najti para, sedaj se je vzdignila zatvornica, ki spušča vodo naravnoč na njegovo mlinsko kolo, ki glasno ropotaje oznanja njegovo slavo v daljni svet. Čujte! Pred dvajsetimi leti sem jaz, Egon von Pistor, prišel od severa dol do slovensko-nemške meje ter v prvi narodno mešani občini, v občini Sv. Ilja, začel rešilno narodno delo. Po dolgih hudih bojih je vendar prišla zmaga, in danes imamo pri Sv. Ilju nemški občinski zastop, nemško šolo in vsako kvaterno nedeljo nemško propoved. Da to ni bilo lahko doseči, razvidi se iz tega, da sem v tej dobi jedenajstkrat, deloma kot zatoženec, deloma kot tožitelj, stal pred sodiščem in vsakokrat in sicer brez odvetnika zmagal, dočim so moji sovražniki se dajali zastopati po najboljših odvetnikih. Tukaj le moramo malo postati, dasi je gsp. Pistorju menda neljubo. Občinski zastop smo žalibog zares izgubili, a trdno upamo, da ne

izmed stranskih koridorjev. Li-je bila pripravljena za njiju kaka posebna muka, ali pa je narobe posredoval za njiju kakšen upliven veljak, in bodeta torej morala živeti, dočim bodo drugi umrli?

Na smrt obsojeni so komaj zapazili, da je izginila mlada dvojica, slehern je imel opraviti sam s seboj in svojim neizogibnim koncem. Iz torišča so že doneli glasovi rogov, naznanjajoči začetek gonje. Tolpa oboroženih sužnjev je obdala kristjane in jih povedla vse, moške, ženske in otroke k mreži. Kakor bi trenil, je mreža zletela kvišku. Žrtve so počasi korakale na usodni prostor; na sredini so sužnji ostavili nesrečneže same. Mreža za njimi se je zaprla.

Mrtva tišina po celem ogromnem prostranstvu gledališča. Dolga strašna minota... Glej v cesarski loži je neka roka mahnila z robcem. Na torišče so skočili kakor iz-pod zemlje levi, tigri, panterji. Njih rjojenje je napolnilo vzduh, in ko so se, sestradani in razkačeni, vrgli na svoje žrtve in jih začeli trgati, zabučalo je po gledališču drugo tuljenje, s kojim so izražali svoje odobravanje razdivjani, krvipijani ljudje-zverine... Še ne cele pol ure, in vsi vjetniki so bili raztrgani. Sto sužnjev, oboroženih z dolgimi železnimi sulicami, je nagnalo zverino nazaj v kletke.

Ostanki nesrečnežev so bili pobrani, torišče očiščeno in posuto s svežim peskom.

Perpetuo in Antona so zapeljali v obširen, pod toriščem se nahajajoč podzemeljski hodnik. Ondi, poleg zverinskih kletk, so bile sobe za obleko in orožje gladiatorjev ter shrambe za gledališčne stroje, kojih ustrojstvo je bilo v onih časih dovedeno do popolnosti. Vodja iger je pojasnil Antonu, da njega in ženo postavijo na torišče in spustijo na njiju leva, tigra in bivola. Ako se mu posreči odbiti vse tri napade, potem bode njemu in ženi njegovi podarjeno življenje in svoboda.

Ko je Anton zaslišal te pogoje, se je njegovo srce napolnilo z novo nadejo.

Po polurnem prenehljaju, med kojim je večina gledalcev pozavžila s seboj prinešen obed, so se igre nadaljevale. Druhal je z napetostjo ždela novega prizora. Vedeli so, v čem bode ta sestel, in vsakdo je govoril o krasoti mlade kristjanke, za katero bode njen mož trikrat šel nad divjo zverino. Znova so se zaslišali glasovi, nedogledna tolpa je umolknila, v tem se je iz globine torišča polagoma vzdigovala skala. Na njej je pol sede pol leže počivala vsa utrujena in v misli utopljena Perpetua. Krasna bela obleka je pokrivala njeno telo, glavo ji je okrašal zlat, z dragocenimi kamni okovan obroč, po ramenih so se razsipavali dolgi, prelepi lasje.

V tolpi je zašumelo šepetanje. Ta lepota in mladost bo čez par hipov morala postati plen krvoločne zverine. Li-je sočutje vzbudila nesrečnica v mnogobrojnih gledalcih? O ne, nikakor, ampak neizmerno zanimanje za borbo, katero bode uprizoril mladi mož za svojo divno ženo v zlatem oklepju in z blestečim mečem v roki. Se mu li posreči rešiti svojo lepo ženo?

Kakšen prizor za ljudstvo, kako jim draži živce! O kako dober je cesar, ki prireja ljudstvu tako radost! Cesar, narod te blagruje! Tisoč rok se je iztezalo v zahvalo proti cesarjevi loži, kjer je sedel cesar, ravnodušno zroč z utrujenimi očmi doli v torišče na skupino. Njega ni razburjala predstoječa krvava igra; vobče nič na svetu ni moglo vzbuditi njegovih topih živcev.

Zopet mrtvaška tišina v gledališču, znova dolga, strašna minota, in znamenje z robcem iz cesarske lože. Z divjim rjoenjem skoči na torišče velikanski lev.

Anton stopi nekaj korakov naprej in zasloni svojo ženo. Njegova roka je, kakor bi bila železna, zgrabila kratki meč.

Počasi se približuje lev. Deset stopinj pred skalo obstane. Sliši se votlo renčanje; zver tolče z repom po tleh s tako silo, da pesek leti na vse strani. Glej, z očmi zroč na svojo žrtve, izlekne se lev v celi dolgosti

za vselaj; sicer bi pa ne bil padel Nemcem v roke, ako bi se bili mi hoteli pri agitaciji posluževati takih sredstev kakor Pistor in njegova kompanija. Na nemško dvorazredno šolo, ki je, kar se tiče vrednosti, proti naši štirirazrednici blizo to, kar blato proti zlatu, mu pač ni treba biti ponosnemu; mi le srčno obžalujemo tiste otroke, ki se jim nedolžnim po zlobnosti odteguje zdrava vzgoja in pouk; siromaki bodo svoje žive dni, kakor otroci onega bogatega kmeta Jurija, ki svojih otrok v šolo pošiljati ni hotel. Kajti ali otrok doma muhe lovi, ali pa hodi v šolo, kjer se mu govori v jeziku, ki ga ne ume, je vse jedno; še boljše je, če ostane doma, vsaj kolikor se razvija, razvija se naravno, ne pači se. Koliko takih ubogih otročičev mora vso šolsko dobo sedeti v prvem razredu, ker ne razumejo nemški! Štirinajst let so uže stari, za sv. spoved pa še ne pripravljani, ker z njimi ni mogoče govoriti tako, da bi razumeli. To je vnebovpijoč greh; stariši bodete to imeli kedaj hudo odgovarjati, v prvi vrsti pa Pistor, ki je take stariše zapeljal. Kar se tiče nemške božje službe, pač ni mnogo dosegel. Nemci ali posilnemci imajo le vsako kvaterno nedeljo nemško pridigo. Kar pa zadeva tistih «jedenajstkrat pred sodiščem itd.», moremo le reči, da se pač dvakratnih opravkov pri sodišču spominjamo, več pa ne. Prvokrat se je sodišču naznanilo, da račun, ki jih ima Pistor kot župan oskrbovati, niso v lepem redu; Pistor je o tem takoj dobil vetra, in ko je prišla preiskava, je bilo vse v redu, račun in denarji, in mi smo res morali plačati kazen; toda o tej stvari naj vsak sam razmišlja. Drugokrat pa je bilo tako: Nemci so imeli v drugem volilnem redu premalo takih ljudi, ki bi za nje glasovali; torej so delali volilce. Stanarinski davek so pripisovali takim, ki stanarine niso sprejemali. Nam Slovencem je vsled takega krivičnega postopanja zavrela kri, in pritožili smo se; v tej pritožbi pa je bila jedna besedica preostra in sodišče nas je obsodilo. Tudi ta slučaj prepuščamo pošteno mislečim ljudem, da o njem sami sodijo. Da bi se bil Pistor zagovarjal sam, pa ni res, zagovarjal ga je odvetnik mariborski.

Dalje piše Pistor: »V 22 pismih in dopisnicah se mi je pretilo, da me bodo ubili, da mi bodo hišo zapalili, in kar je takih prijaznosti še več; skušali so, mi napraviti strah, pozdravljali me niso in v vseh slovenskih časnikih so me napadali na najpodlejši način — in glejte, vendar se nisem dal odvesti s pota, neustrašeno sem korakal naprej proti svojemu cilju«. Kaj ne da bi se še kamenu usmilil tak človek, ki noč in dan

ni življenja varen! 22-krat torej se mu je pretilo, a vendar! doslej še, hvala Bogu, ne izvršilo. Mi divjaki smo pač le šeme! Srce nam kar hrepeni, jezik koprni po človeški krvi, ali poguma nimamo, da bi se lotili najšibkejšega človeškega bitja. Da govorimo resno; o pretilnih pismih nam ni znano čisto nič, in mislimo, da je ta bosa! Pistor bi bil gotovo pri vsakem na ves glas zakričal, da bi ga slišali tje gor do Berolina, ali doslej takega glasu ni bilo čuti. Nekoč se je res bil njegov dimnik unel in slamnata streha in cela kočica »Edenheim« bila v nevarnosti; to pa se je zgodilo, ker je dimnik lesen, namreč iz štirih desek; ali Slovenci so plamen takoj, ko so ga zapazili, ugasili. Kar pa se tiče pozdravljanja, je pač menda drugod tudi tako, kakor pri nas: Ljudje človeka časté, kakor si zasluži. In da se še tudi taknemo onega razpravljanja po vseslovenskih časopisih, izjavljamo, da to tudi ni res. »Slov. Gospodar« je zares uže večkrat moral imeti z njim opraviti; rad tega ni storil; da ga ni hvalil, ali je tega kriv »Slov. Gospodar«, ali smo tega krivi mi? Drugi slovenski časniki pa za Pistorja prostora niso dajali.

Velik mož vedno začasa za to skrbi, da se njegovo delo v njegovem smislu nadaljuje in širi, in tako je tudi Pistor se uže ogledoval po ljudeh, ki so vredni, da stopajo v njegove stopinje, in jih tudi nekoliko srečno našel. Te pohvalno omenja z imeni in sicer so: Reppnigg v Cirknici, Reiningner v Polički vesi, Baumgartner v Jarenini, Kramberger v Kaniži, Ignac Flucher in Weingerl na Ranci in Gornik na Pesnici. Sami Slovenci! Ali ti ljudje nikdar ne zmislijo ali ne vedo, kako so doslej vsi narodi in tudi najzadnji v Afriki, postopali z izdajalci domovine? Ali v letih in letih niso utegnoli toliko pomisliti, da bi razločili, kdo je pravičen, kdo krivičen? Ali so navlaš grobokopi svojega lastnega naroda? Nobena žival ne zatira svojega rodu, in človek bi bil tako krut?

Čemu smo to pisali? Pokazati hočemo, da smo Pistorja sodili prav, opozoriti pa tudi hočemo vas, dragi sofarmani, na njegovo dejanje zopetno, da ga vsak do zadnjega dobro spozna in se mu ne da zapeljati, da bi postal izdajca svojega naroda, svoje domovine. Varujte se pa tudi njegove garde, kajti učenec ni boljši od mojstra. Kako lep mir je bil v naši fari, dokler ni bilo Pistorja; vse se je med seboj ljubilo bratsko, in veselo je bilo med nami; prepira z Nemci ni bilo. Odkar pa je ta človek med nami, je ljubljani mir pobegnil. Za take ljudi bi tudi moral biti zakon, po katerem bi bilo dovoljeno,

tjekaj, kamor ne sega cesarska oblast. Anton je bil takisto mrtev. Nagla, brezmučna smrt je spasila oba cesarjeve in narodove jeze, in ta čas, ko so sužnji pospravljali trupli, sta duši mučenikov zleteli v oni tihi, presrečni kraj, o kojem sta mislila in po kojem sta koprnela že v tem življenju.

A za mogočni Rim pa je bil že blizu čas, ko je na njegovi s krvjo napojeni in prokleti zemlji nastal nov svet — ne mraka, ne smrti, ampak duhovne luči in življenja. Za Rim se je bližal čas krščanstva.

Smešnica.

Prijatelj A: »Daj mi dober svet! Rad bi se oženil. Poznam dekle, kojega ljubim, toda ona nima ne krajcarja denarja. Poznam pa tudi vdovo, katere sicer ne ljubim, a ki ima tisočake. Povej, katero naj vzamem za ženo?« Prijatelj B: Dragi moj, ljubezen je v zakonu največjega pomena. Kaj je zakon brez ljubezni? Pekel! Denar te ne bo osrečil. Kaj ti pomaga denar, ako s svojo ženo nisi zadovoljen in srečen? Vzemi torej dekle, ki jo ljubiš! Prijatelj A: Hvala, prijatelj! Storil bom kakor želiš. Prijatelj B: Dobro! Toda meni povej sedaj ime in naslov one bogate vdove.

izgnati je. Če kdo krade blago, sme ga občina iztirati; če pa ukrade blaženi, srečonosni mir, ne more se ga iznebiti. Vrh tega je tak človek še župan. In zakaj se moramo dati vedno vznemirjati in dražiti? Le, ker si je vbil v glavo, da mora naša zemlja postati pruska. Kar se pa tiče posebej slavljenja petdesetletnice našega cesarja, ostanimo Slovenci za-se. Vsaj tisti dan hočemo uživati v neskaljenem veselju in dati naši ljubezni do presvitlega vladarja prav iz globočine srca duška. Toliko ponosa pa mora biti v nas, da ne bodemo tvarjali one podstave, na kateri bi Pistor, kakor slaven zmagatelj ponosno stal ter raz nje milostno sprejemal poslativte veselja pijanih prusakov in Prusov. »Narod ki sebe ne časti, živet i vreden ni.« To je geslo vsem drugim narodom, in torej veljavno tudi za nas.

Mnogi Šentiljčani.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. O nagodbi sta se posvetovali obe kvotni deputaciji, naša in ogrska, na Dunaju. Ogrri nočejo nobenega povišanja, naši pa ne morejo zopet privoliti v dosedanje krivično razmerje. Niti najmanjšega upanja ni, da se doseže sporazumljenje.

Česko. Govorov, ki so se govorili na Palackyjevih slavnostih, nemški časopisi ne morejo pozabiti. Posebne preglavice jim dela govor ruskega generala Komarovega, ki je vspodbujal Slovane, naj se trudijo, da uže-nejo nemško morje zopet v stare meje.

Poljsko. V Krakovi so Poljaki slavili stoletnico rojstva svojega največjega pesnika, Adama Mickiewicza. Tudi več Čehov se je udeležilo veličastnih slavnostij. Približevanje slovenskih narodov se vedno bolj približuje.

Kranjsko. Katoliško-politično društvo je napovedalo za večeraj zborovanje v Šturijah. Kot govornik je zaznamovan g. drž. poslanec dr. J. Krek. — Bolnica usmiljenih bratov v Kandiji sme nositi ime Franc-Jozefa bolnica v Kandiji.

Primorsko. V Pazinu so pri občinskih volitvah zmagali v vseh treh razredih slovenski volilci. Pazin je dika tužne Istre! Tudi v Devinu je zmagala slovenska stranka, čeprav je oskrbništvu devinskih grofov Hohenlohe napenjalo vse moči, da pribori zmago italijanski stranki.

Vnanje države.

Vojska. Že sedemkrat se je poročalo, da se je Manila na filipinskih otokih morala udati Amerikancem, toda vsakokrat še je bilo poročilo zlagano. Dosedanja vojna sila Amerikancev pred Manilo je premajhna, da bi mogla zmagati dobro utrjeno mesto. — Na Kubi se Španjcem zadnji čas ne godi najboljši. Amerikanske čete se vedno številneje izkrcavajo na suho. Tudi ustaši nastopajo zopet drznejše proti Španjcem ter združujejo svoje čete z ameriškimi. — Doma na Španjskem se vzdigujejo glasovi, ki zahtevajo, da se naj sklene mir. Dobro bi bilo, a Španija bo morala potem vsprejeti pogoje, kakor bi bila že popolnoma premagana.

Rim. Časniki so raznesli zopet lažljivo vest, da sv. oče bolehajo. A resnica je, da še so pri vsej svoji visoki starosti zdravi in močni. — Italijanski kralj še vedno ne more dobiti moža, ki bi sestavil novo ministerstvo.

Nemško. Volitve za državni zbor so končane. Najboljše se je godilo katoliškemu centru in socialnim demokratom. Obe stranki vstopili bosta v pomnoženem številu v državni zbor.

Francosko. Tudi v tej deželi še vedno nimajo ministerstva. Ministri bi se že dobili, a možje, ki so dobili nalog, prevzeti ministerstvo, ne morejo dobiti v zbornici večine. In ministerstvo brez večine je oratar brez pluga.

po tleh in se pripravlja k skoku, plazi se liki kača, po torišču. Glej . . .

Toda kakšen nemir v cesarski loži? Ondi je vse oživelo. Cesar se je sklonil daleč čez balustrado.

«To je ista Klavdija Kvinta, ista vestalka, ki je oskrunila altar boginje! Nazaj z levom! Hitro, hitro! Ona ne sme biti kaznovana! Strašno se maščujejo bogovi, če se kaznuje na ta način vestalka! Zagrebsti jo živo! Proč z levom!»

«Vestalka, vestalka Klavdija Kvinta!» je šumela množica.

Na tisoče glasov je kričalo: «Nazaj leva! Sužnji, urno!»

Prepozno. Kralju pustinje ni niti do cesarja, niti do naroda; njega ne ustraši niti srd boginje Venere, niti jeza drugih rimskih bogov. Z jednim skokom je bil na skali. Jeden udarec silovite noge, in Perpetua obleži mrtva, oblita s krvjo. Drugi udarec porazi Antona, ki ji je priskočil na pomoč. — Petdeset sužnjev jedva spravi žival nazaj v svojo kletko.

* * *

Ljudstvo je godrnjalo, balo se je boginje osvete. Vsa prizadevanja oživeti bivšo vestalko, so bila brezuspešna. Njena čista duša je zapustila umorjeno telo in splavala

Cerkvene zadeve.

Pri Sv. Pavlu v Rimu.

Spisal dr. Fr. K.

(Dalje.)

Tako je na morišču končal apostol Kristusov. Toda, kar je nespametno pred svetom, je Bog izvolil, da bi osramotil modre; in kar je slabo pred svetom, je izvolil Bog, da bi osramotil, kar je mogočnega; in kar je neimenitno in zaničljivo pred svetom, je izvolil Bog, in kar ni nič, da bi razdejal to, kar je.

Rimskega cesarstva ni več, Neronov prah je veter raznosil, o njegovi vili, kjer sta bila slabotna starčka obsojena na smrt, ni sledu več; delo Petra in Pavla pa še stoji in njun grob je veličasten.

Mrtvo truplo * Pavlovo * je pobožna krščanska gospa dala pokopati na svoji njivi ob ostijski cesti, nekoliko bližje Rimu. Cesar Konstantin je nad njegovim grobom dal sezidati majhno cerkvico. Petdeset let pozneje je cesar Teodozij to cerkvico dal podreti in pozidati veličastno cerkev, dostojno velikega apostola. Dogotovljena je bila leta 395. Pozneje so jo razni cesarji, kralji, knezi in papeži popravljali, krasili in z bogatimi darovi obdarovali. Ta veličastna stavba je stala skoro poldrugo tisočletje. Povodnje, potresi in sovražniki, ki so divjali krog Rima, je niso mogli uničiti. Bila je drago in ljubo svetišče vsem krščanskim narodom. Zvečer 15. julija 1823 pa je nek delavec po nemarnosti pustil tlečo pipo na podstrešju. Po noči se je zanetil ogenj, ki je upepelil popolnoma dragoceno svetišče. Samo veliki altar, pod katerim počiva apostol in pa zidovje v prednjem delu je ostalo. Papež Pij VII. je ravno takrat bil na smrtni postelji, ko je gorela njemu tako ljuba cerkev. Njegovi dvorniki so molčali o tem, da mu ne bi grenili zadnjih trenutkov, in tako je sivolasi starček zatisnil oči, ne da bi bil zvedel za grozno nesrečo.

Naslednji papeži so se obrnili na ves krščanski svet, naj bi z milodari zopet povzdignil veličasten spomenik apostolu narodov. Vladarji in narodi so se odzvali in tako je v kratkih letih ustala iz pepela pomlajena cerkev. Papež Pij IX. jo je slovesno posvetil leta 1854 o priliki razglasenja brezmadežnega spočetja blaž. Device Marije. Navzoči so bili premnogi škofje iz vseh krajev sveta.

Visoki zvonik nas že od daleč pozdravlja, sicer pa zunanja oblika nima kaj posebnega. Okolica pri Sv. Pavlu je dandanes dokaj pusta in enolična, pa tudi nezdrava. Na prostranih pašnikih, ki v poletni vročini čisto izgoré, meketajo črede ovac. Ne daleč od cerkve doni blatna Tibera, ki se večkrat razlije in zapusti smrdljive mlakuže, pravo zalego znane italijanske mrzlice ali »malarije«. Zlasti zvečer, ko pekoče solnce zatone, se iz zemlje vzdigujejo pogubonosni soparji, ki posebno ptujcem lahko prinesejo smrt. Pred nekaterimi leti je bil kraj tako nezdrav, da so zvečer celo menihi iz samostana pri Sv. Pavla pobegnili in šli iskat v mesto prenočišča. Sedaj se je sicer v tem oziru nekaj zboljšalo, vendar svetovati ni nikomor, da bi se ob večernem mraku tukaj hladil. Zatorej si tudi mi hitro oglejmo veličastno cerkev, da se predolgo ne zamudimo. Cerkev je z velikimi vrati obrnjena proti zahodu in z glavnim oltarjem proti vzhodu. Glavni vhod se začinja z velikim predvorjem s krasnimi sivkastimi stebri. Nad velikimi vrati so veliki mozajiki t. j. podobe, ki niso z barvami slikane, marveč sestavljene iz razno barvanih kamenčkov. Predstavljajo nam Kristusa med Petrom in Pavlom, preroke i. dr. Tukaj še delo ni dogotovljeno, zato so velika vrata vedno zaprta in v cerkev se gre navadno od severne strani, kamor se ravno pride po cesti iz Rima.

Tu je treba dokaj odločnosti in potrpežljivosti, da se človek otrese vsakovrstnih kramarjev, besačev in postopačev, ki se vsu-

jejo na ptujca, kakor ose na hruško. Navadno nam že kak postopač privzdigne težko kožnato zagrinjalo, ki brani, da ne gre prah in vročina skozi odprte duri v cerkev. Še nekaj korakov in že stojimo v prednji poprečni ladiji blizu velikega oltarja. Oči nam sicer radovedno smukajo na vse strani, toda koraki nas najprej popeljejo pred veliki oltar, na grob velikega apostola narodov. Tu se spustimo na kolena, srce nam se nenadoma napolni z nepopisljivimi občutki veselja, pobožnosti, spoštovanja, hvaležnosti, v duši nam mahoma zasije vse veličje Kristusovega evangelija. Tukaj počiva izvoljena posoda Jezusovega imena, tu so shranjeni telesni ostanki onega apostola, ki je tako neznansko veliko pretrpel za Kristusovo vero in ki je njegov evangelij zasejal skoro po vsem rimskem cesarstvu. Veliki oltar je na oni strani, ki gleda po cerkvi, ograjen z marmornato ograjo, na kateri goré noč in dan luči, kakor pri Sv. Petru. Izza ograje vodi nekoliko stopnic v spodnji prostor, kjer je zopet oltar. Ako gledaš na oltar, kjer je drugači navadno tabernakelj, vidiš železno omrežje. Za omrežjem je marmornata plošča s priprostim napisom: Paulus Apostolus Martyr (Pavel apostol mučenec); za to ploščo so shranjeni sv. ostanki velikega apostola. Vsi ostanki Pavlovi pa niso tukaj, marveč nekaj jih je pri sv. Petru, glavi obeh apostolov prvakov pa sta v cerkvi sv. Janeza lateranskega. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Žetev o pravem času.

Navadno naši poljedelci predolgo čakajo z žetvijo. Le kadar je že zrno poljskih pridelkov do cela trdo, kadar je že zrelo, prezrelo, tedaj se šele odločijo za žetev. Tako ravnanje je v marsikaterem oziru za pridelke škodljivo. Nočemo omenjati, da se pri velikih posestvih žetev s tem zavleče do časa, ko je vse žito že prezrlo in ko se vsled tega veliko zrnja pri žetvi raztrosi in omlati. Največjega pomena je to, da ima prezrelo zrnje jako malo moke v sebi, a mnogo luščine za otrobe. Kdor torej čaka in čaka z žetvijo, da ni vse popolnoma dozorelo, imel bo mnogo otrobov, toda malo moke.

Najprimernejši čas za žetev se imenuje, kadar je žito dorumenelo. Sok v zelenem zrnju se takrat strdi in trdi sok občutiš, kakor bi imel vosek med prsti. Pomniti je tudi treba, da pri zrelosti poljskih pridelkov ni treba paziti na bilke ampak na klasje. Vsako žito začne zoreti pri klasu, in bolano je ono žito, ki zori najprej v bilki. Seveda ni treba čakati z žetvijo, ako začnejo zoreti bilke. Kajti potem klasje iz debla ne more več dobiti nobene redilne moči, in najboljšje je, ako se setev pozanje.

Nekatere žitne vrste še kažejo posebna znamenja, kadar so za žetev zrele. Pri pšenici in ovsu se opazi to znamenje na klasu in na bilki kake tri prste od klasa navzdol. Ako sta klas in zgornji del bilke postala slamnato-rumena, ako je ovsovo klasje postalo trdo, a pšenično bodeče, ako bilka v zgornjem delu nima nobenega mokrega soka več v sebi, je znamenje, da sta pšenica in oves zrela. Kadar se je pšenično klasje že sklonilo proti zemlji, je brezdvomno pšenica že preveč dozorela.

Ječmen je zrel, kadar imata bilka in klas jednako rumeno barvo in kadar sta postala trda, le težko ganljiva. Ječmen, ki se priklanja in odklanja vsaki sapici, ni še popolnoma zrel.

To so le nekateri migljaji poljedelcem gledé žetve. Ne škodilo, ampak koristilo jim bo, ako se bodo po njih ravnali.

Znižana cena smodnika.

Dopisnik iz ljutomerskih goric je v zadnji številki Vašega lista stavil javno vprašanje,

kje se dobi smodnik, kateremu je c. in kr. vojno ministerstvo dovolilo znižano ceno. Na to vprašanje podajamo sedaj odgovor.

C. in kr. vojno ministerstvo je res dovolilo, da oddaje topničarsko skladišče v Gradcu smodnik po znižani ceni, klg. za 38 kr. A stavilo je pogoje. Vzeti se mora najmanj 25 klg. Smodnik se sme rabiti samo za streljanje proti toči, in okrajni zastopi in občinski uradi morajo strogo paziti, da se ne uporablja v druge namene. Naročiti se mora pri štajarskem deželnem odboru potom okrajnega zastopa ali občinskega odbora. Kdor torej hoče imeti smodnik za streljanje proti toči, naj pri občinskem ali okrajnem odboru naznani, koliko ga želi in naj položi že denar. Občinski odbor ali okrajni zastop pošlje potem naročilo na deželni odbor, kjer se bo vse potrebno ukrenilo, da naročnik dobi svoje blago. Pozabiti pa se ne sme pri naročilu izrecno dostaviti, da se bo smodnik rabil le za streljanje proti toči.

Sejmi. Dne 4. julija v Vojniku, Rečici, Podplatu, Vidmu, Vuzenici, Mariboru (levi breg). Dne 5. v Radgoni. Dne 6. v Lučah, Imenem, Spielfeldu. Dne 7. v Brezicah. Dne 8. v Hajdinju, Pišecah, Št. Emi pri Šmarju, Št. Juriju ob Pesnici.

Umetnost.

Pesmarica „Glasbene Matice“.

Pod naslovom »Glasbena Matica« je prišla na svitlo jako lična knjižica, obsegajoča 80 zborov za štiri moške glasove. Uredil je knjigo koncertni vodja, Josip Čerin. Knjiga je skoro iste oblike kakor »Pesmarica« družbe sv. Mohorja, in je jako okusno tiskana pri Jos. Eberlu na Dunaju.

V predgovoru omenja urednik važnost narodnega petja, nam ponuja kratko zgodovino iz prve dobe, ko se je jela slovenska pesem oglašati, in nam riše ustanovitev Glasbene Matice, za katero so si stekli razni glasbeniki in gojitelji domačega petja nevenljivih zaslug. V »Pesmarici« je zastopanih 29 raznih slovenskih in slovanskih skladateljev. O teh nam urednik podaja kratke življenje-pisne črtice, ki bi bile izvestno temeljiteje sestavljene, ko bi bilo pisatelju več informacij in več časa na razpolaganje. Vsekako so te črtice v častni spomin skladateljem in podajejo nekoliko gradiva za zgodovino naše glasbene literature.

Za leto 1897, t. j. ob 25letnici obstanka »Glasbene Matice«, mislil je društveni odbor najbolje pogoditi, ako članom za njih prispevek letnih 2 gld. postreže z izdajo izbranih, priljubljenih in udomačenih čveteroglasnih napevov za moški zbor. Ta namera je priznanja vredna in se mora z ozirom na vedno rastoče število pevskih zborov odobravati. Pevska društva dobijo v tej »Pesmarici« lep zaklad sicer večinoma že znanih, pravilno ubranih, mnogo tudi umetniško uglasbenih napevov na razpolago. Naj jih »Opomba« na drugi strani naslovnega lista, »da je vsako pomnoževanje in prepisovanje po zakonu prepovedano«, ne plaši; to svarilo je po vsem neopravičeno, kajti razven nekaterih novih skladb ni v »Pesmarici« napevov, da bi si jih pevci ne mogli drugim potom omisliti. Noben slovenski skladatelj ni dosedaj na svojih izdajah priobčil prepovedij o razmnoževanju glasov, jedina »Glasb. Matica« je v zadnjih letih, odkar daje posamične glasove na svitlo, oprijela se te določbe: po našem mnenju za našo narodno stvar ta zabranitev ni koristna. Partituro prepisovati res ni potrebno in tega menda tudi nihče storil ne bo, a glasove za pevske zборе je treba na vsak način ponatisniti ali prepisati, čemu bode sicer ta pesmarica Slovincem?!

Ne moremo se ubraniti, da ne bi pri-merjali nove »Pesmarice« Glasbene Matice

z ono družbe sv. Mohorja. Pregledovaje obe, najdemo, da je v obeh 13 enakih napevov in 67 takih, ki jih Mohorjeva družba niti ni uvrstila v svojo prvo izdajo niti jih ne bodo v drugo ali tretjo, kajti vsebina pesmi ne odgovarja načelom, katerih se družba mora držati dosledno pri objavljanju svojih spisov. Z ozirom na številno razmerje med pesmimi Mohorjeve in Glasbene Matice izdaje moramo pač reči, da je Matična »Pesmarica« nekako dopolnilo Mohorjevi. Česar pevci ne najdejo v jedni, našli bodo v drugi, zato bode te obe zbirki vsem pevskim krogom jednako ljubi in dragi. Tega smo preverjeni. Zato dodajemo le še iskreno željo, naj bi se ta »Pesmarica« osobito med pevci obilo razširila. Noben pevec ne bi smel biti brez nje. Tako bi Glasbena Matica bila kmalu odškodovana za veliko gmotno žrtev, ki ji je prouzročil prekrasen natis v tolikem obsegu. Partiture štejejo 238 strani. Cena knjigi je 2 gl. 50 kr.

Dopisi.

Iz Gradca. (Slovenci brez pravic.) Vaš list večkrat kliče svojim čitateljem: »Proč iz Gradca, kajti Nemeč nima srca za Slovence!« Res bridko moramo večkrat občutiti Slovenci, da imamo s štajarskimi Nemci nekatere skupne urade in zadeve, pri katerih pa vlada enakopravnost le glede na plačevanje, glede na pravice pa smo Slovenci popolnoma prezirani in zavrženi. To se je dokazalo tudi zadnji teden pri graškem nadsodišču. H graškemu nadsodišču spadamo Štajarci, Korošci in Kranjci. Več kot tretjina Štajarske in Koroške in cela Kranjska je slovenska, in pravično bi torej bilo, da se pri tem sodišču razpravljajo vse prizivne razprave za Slovence v slovenskem jeziku. Toda mi živimo v perijodi nemške, liberalne nadvlade! In v tej perijodi se slovenskemu jeziku ne smejo dati njegove pravice! Zato se tudi pri graškem nadsodišču ne vršé prizivne razprave za Slovence v našem jeziku temveč v nemškem.

Za zadnji četrtek, 23. junija je bila pri graškem nadsodišču napovedana prizivna razprava o pravdi, ki se je pri ljubljanski deželni sodnji vršila popolnoma v slovenskem jeziku. Predsednik Ledenic pa otvori sejo v nemškem jeziku in spomni poročevalca, naj prične razpravo. Toda v tem vstane navzoči slovenski odvetnik, dr. Krisper, ter slovesno ugovarja proti razpravi v nemškem jeziku. Njegova stranka je slovenska in ni dovolj zmožna nemščine, zato zahteva slovensko razpravo. Toda predsednik ni hotel ugoditi pravični zahtevi. Sedaj se obrne drugi slovenski odvetnik, ki je bil tudi navzoč, dr. Stor, od sodnega senata, naj on odredi slovensko razpravo. A tudi ni hotel. Razprava se je vršila v nemškem jeziku. To je bila čudna razprava! Stranke so bile tihe kot grob, o njih se je govorilo, a niso vedele kaj. Raszodba se je razglasila, a stranke niso vedele, kako je izpala. Nikdo jim ni hotel nemščine tolmačiti. Odvetnika dr. Stor in dr. Krisper pa nista hotela podpisati zapisnika, ker je bil nemški.

Nečuvno je, kaj se vse počenja s Slovenci. Pri sodišču vendar hoče vsak človek vedeti, kaj se o njem govori, kako se presoja njegova zadeva. In Nemeč res sme to slišati, toda Slovenec nikakor ne. O njegovih rečeh se razpravlja v jeziku, njemu nerazumljivem. Ali je to pravično? Ali smo Slovenci samo za plačevanje tukaj? Ali nismo Slovenci polnopravni avstrijski državljani? — Če pa uradnik ne ve jezika svoje stranke, proč ž njim, tedaj je nesposoben uradnik. Ljudstvo se vendar ne bo zaradi netaleantiranih uradnikov učilo tujih jezikov. Zato ljudstvo nima časa, ono mora delati, da preživi sebe in tudi svoje uradnike.

Graško nadsodišče se bo tudi moralo okleniti teh načel ter z ljudstvom občevati v njegovem jeziku. Če pa tega noče, dobro, potem se naj izpolni vsakdanja zahteva Va-

šega lista: »Proč iz Gradca!« Za slovenske Štajarce, Korošce in Kranjce naj se ustanovi v Ljubljani novo nadsodišče ki bo pravično zahtevam slovenskega naroda. Nemščini se nočemo več klanjati!

Iz Celja. (Zemljevid slovenske zemlje) pogrešamo kaj hudo; ne le da ga je treba slovenskim šolam, raznim uradom, ampak v sobi vsakega slovenskega bralnega društva, v vsaki slovenski gostilnici, pa tudi v hiši vsakega zavednega Slovenca bi naj visel. Ali ni žalostno, da se med nami nahajajo taki, ki poznajo Drachenburg, Windisch-Landsberg, Hörberg, Gurkfeld, Landstrass, ne vedo pa, kje je Kozje, Podčetrtek, Podsreda, Krško, Kostanjevica; imena, ki so slovenskim krajem dali Nemci, poznajo, lastnih domačih pa ne.

Vlada, ki nam noče dati slovenskih šol, nam tudi ne bode skrbela za zemljevide; zatorej je bila izvrstna misel slovenskih narodnjakov, izdati zemljevid slovenske zemlje. Tako velik in tako natančen bo, da ga je le med brati dobiti za 2 gl.

Uže dolgo, menda 30 let je, odkar je blagi Peter Kozler izdal tak zemljevid; sestavil je tudi imenik vseh krajev, nahajajočih se na zemljevidu, ter jim pristavil deželo, v kateri ležijo, in pridjal nemška imena, kjer jih imajo. To je bilo dobro, prav dobro, a izvrstno, namreč tako, da bi ne moglo biti bolje praktično, še ne. Najčesče se pač zemljevid rabi tedaj, kadar se kaj čita, da se poišče dotični kraj. Imen je na zemljevidu na tisoče. Zatorej vzameš, če imaš Kozlerjevo delo, sedaj najprej »Imenik«, da izveš vsaj deželo, v koji imaš kraj iskati. Potem še pa ti je vendar vso deželo z očmi križem prepotovati, torej par sto imen prebrati, dokler ne najdeš, česar iščeš. Andreev atlas je v tem oziru bolj praktično urejen. Zemljevid je po črtah, naznanujočih stopinje in minote zemljepisne dolžine in širine, razporejen v majhne čveterokote, izmed kojih nosijo vsi ob dveh tikajočih se robih znamke, recimo: prva zgornja vrsta čveterokotcev od leve na desno A, B, C itd., prva vrsta na levi strani od zgoraj navzdol a, b, c itd. V imeniku pa je pri vsakem kraju zabeleženo, v katerem čveterokotu ga je iskati; n. pr. Cd, Fc. Tako se vsak kraj najde hitro, in tako bi naj bil tudi urejen naš zemljevid. Odbor, ki ga oskrbuje, naj jemlje našo željo v poštev.

Sv. Tomaž bl. Ormoža. (Še enkrat »Bauernverein.«) Kaj smo pričakovali, to se je zgodilo, nemškutarsko društvo se je ustanovilo in je začelo delovati. Žalostno je, da se da mnogo kmetov premotiti od moža, koji je le orožje ormoških Nemcev! Seveda, ako trdi ta g. M., da ima društvo le zategadelj ime »Bauernverein«, da more tudi od Nemcev dobavljati mnogo kron, a drugače, da je društvo popolnoma slovenskega in narodnega značaja, je umevno, da se marsikateri zanima za to društvo. Toda nemškutarji ne bodo dajali kron le za ime, kakor trdi g. M.— o ne! — oni hočejo s tem mnogo več doseči. Dragi Tomaževčani, kaj hočejo doseči? Hočejo nas v nemškutarski tabor spraviti in nas prisiliti, da zatajimo naš mili materini jezik. Mi naj bi postali janičarje, sovražniki svoje lastne matere, naj bi zatajili naš slovenski značaj, naše stare šege, katere so že sto in sto let med nami Slovenci.

Da g. M. te trgovine ne dela zastonj, je umevno, saj se sam baha, koliko mu bode »neslo«. A vendar je žalostno, da more mož, kateri se je komaj pri vojakah nekoliko nemščine navadil, postati sovražnik svoje slovenske majke.

Možje, ne vdajte se, pokažite temu človeku hrbet, kadar vas sili, da bi pristopili k društvu in vas za krone berači. Dobro so pogodili tomaževski gostilničarji, da nobeden ne da svoje gostilne temu društvu v porabo; gotovo je to postopanje hvalevredno. Imejte vsi tako odločnost in kmalu bode izginil

zadnji duh takega nemškega društva iz naše mile narodne fare.

To društvo naj bi neki imelo tudi namen, vzbujati patrijotične čute do našega presvitlega cesarja, kakor se čita v pravilih društva. Da, ljubi Bog, ali smo mi Tomaževčani že res taki puntarji postali, da niti našega svitlega cesarja več ne bi spoštovali? Slabo mislijo ustanovniki društva o nas, bolj patrijotičnega naroda vendar na sveti ni, kakor smo Slovenci.

Kakor se sliši, je »Bauernverein« tudi v zvezi z »Südmarko.« Ali veste, dragi mi prijatelji, kaj pomeni to? Ne, ker ne poznate »Südmarke.« To društvo nam je največji sovražnik, kar jih imamo v narodnem boju. Ono kupuje posestva slovenskih kmetov in naseljuje Nemce med nami, ter nas hoče tako spraviti ob našo domovino. In to društvo bode prijateljvalo z Bauernvereinom? No tedaj pač razvidi lahko vsaki, kaj bode »Bauernverein« za nas. Sovražniku pa vendar ne bodemo šli v tabor! Mnogo bi vam še pisal, pa saj bodedo, dragi Tomaževčani, v kratkem slišali pri zborovanju političnega društva več. Pridite takrat polnoštevilno!

Na svidenje!

Savski.

Razne stvari.

Domače.

(Imenovanje.) Čast. gosp. Frančišek Šalomon, župnik v Rogatcu je imenovan dekanom rogaške dekanije. Častitamo!

(Mariborska gimnazija.) Učenci za prvi razred se bodo vsprejemali že tudi 15. julija od 8—12 ure v prostorih II. b. razreda. Istega dne ob 2 popoldne bode vsprejemna skušnja. Tudi v začetku šolskega leta še se vsprejemajo novi učenci. Slovenski stariši se naj ne dajo od nikogar zmotiti ter naj dajo svoje fante vpisati v slovenske vspeorednice. Kajti dobro napredovanje slovenskih učencev v nemških oddelkih je jako dvomljivo, in kdor se je enkrat vpisal v nemške vspeorednice, ne more prestopiti več v slovenske, če se mu godi tudi še tako slabo.

(Sv. Andraž v Sl. goricah.) Pošta se vozi že od 1. maja razven nedelje vsaki dan na Ptuj. Opozarja se na to, da more častito občinstvo to priliko uporabljati.

(Na Slatini) je predaval v nedeljo g. potovalni učitelj M. Jelovšek o živinoreji. Občinstvo ga je poslušalo z velikim zanimanjem.

(Iz Zavodne) se nam piše, da tamkaj že 18 let niso imeli sv. birme. Razumljivo je potemtakem, kako vzradoščeni so bili letos vrli Zavodničani, ko so gledali ljubega jim nadpastirja v svoji sredini.

(Javna bolnica v Slov. Gradcu.) Presvetli cesar je potrdil sklep štajarskega deželnega zbora, da se v Slov. Gradcu ustanovi javna bolnica. Za to bolnico so se mnogo trudili slovenski Slovenci in pošteni Nemci, posebno pa svečar g. Günther. Mesto in okraj jim naj bodeta hvaležna!

(Iz Loč) nam pišejo: Strašno uro smo imeli dne 27. junija ob polu deseti uri v Ločah. Na Pohorju se je izpremenil dan v črno noč. Gromelo in bliskalo je zaporedoma, huda nevihta je nastala in začela je padati toča. Pobila je polovico pridelkov. Kaj je v goricah škodovala, se ne da dopovedati. Hudega vremena, reši nas, o Gospod!

(V Mariboru) so imeli včeraj nemški telovadci štajarski in sosednih dežel shod. Tako je vlekla pruska sapa, da smo večinom raje šli iz mesta. Ko bi stvar ne bila tako nevarna, bi človek djal, da so ljudje nori, in se smejal, ali tako pa se ne moramo vzdržati misli, da se bližamo hudim časom.

(Nadepolnazarod.) Kdor je opazoval na sv. Petra in Pavla dan obhod nemških turnarjev po našem mestu, je videl, da je večina heilajočega občinstva, ki je pozdravljalo in spremljalo turnarje, bila šolska mla-

dina. Za demonstracije šolska mladina vendar-le ni. In kak blažilen utis so pač zapustili pri mladini ti turnarji, izmed kojih so se mnogi pijani opotekali sem in tje po cesti?

(O d k o d t a d u h?) Pripoveduje se nam od verodostojne osebe: V torek proti noči so že visele po našem mestu zastave v pozdrav nemškim turnarjem. Po ulici pridejo fantje šolske starosti. Ko zagledajo frankfurcarico nad seboj viseti, zakličejo ji »heil«, ko zapazijo črno-zolto zastavo, pozdravijo jo s »pereat« (dol ž njo). Od kod srka mladina ta duh? Iz ust učiteljev ali iz ust starišev? Gotovo so tudi oni učitelji mnogo krivi na tem duhu, ki mirno gledajo, da nosijo otroci cele šopke plavic v šolo. Ali ne vedo gospodje, da je bila ta cvetica pruskemu kralju Viljemu I. najljubša, in da je ravno zaraditega danes v toliki časti.

(N a T e z n i) pri Mariboru se potegujejo za samosvojo pošto. Rodoljubi na Tezni naj ne pozabijo o pravem času storiti potrebne korake, da dobi nova pošta slovensko-nemške napise, pečate in tiskovine. — Tudi železnično postajo bi radi imeli na Tezni. Bila bi zares velika dobrota.

(P o n i ž e n u r a d n i k.) Kadar imajo celjski Nemci kako izzivajočo komedijo, takrat seveda ne sme manjkati tudi c. kr. davkarski pristav Metelett. Ko so zadnjokrat Celjani kurili kres, ubožec ni našel pri kresu drugega posla, nego da je nosil drva. Ponižen uradnik, ki nosi drva za kresove! Toda če tudi g. Metelett pri izzivajočih nemških slavnostih igra le ulogo ponižnega drvonosca, vendar vprašamo Slovenci, ali je to spodobno in pametno od c. kr. uradnika, ki posluje in živi med Slovenci?

(N a c. k r. u č i t e l j i š č u m a r i b o r s k e m) je zrelostni izpit dokončan. Zunanja kandidata sta po prvem poskusu takoj odstopila, od rednih (12 Slovencev in 7 Nemcev) pa so prestali izpit vsi; le iz jednega predmeta je se še v jeseni oprati 2 Slovincema in 3 Nemcem.

(V o l i l n i s h o d i.) Nemški agitatorji neprenehoma rogovilijo med ljudstvom, ali mu pridigaje približevanje vsenemškega kraljestva, ali pa prirejaje pevske, telovadske in druge slavnosti, pri katerih se ljudstvo napaja prusaškega duha. Kaj pa mi? Še volilskih shodov ne sklicujejo naši gospodje poslanci. Če bomo roke križem držali, ne »bodo zvezde se nam zjasnile«, kakor tako radi govorimo.

(P r i S v. I l j u v S l o v. g o r.) je obhajala nemška šola zadnjo nedeljo popoldne cesarsko slavnost. Vse je bilo v hrastju in modrišu in kar norelo navdušenja za vsenemško misel. Lahko ima veselje naš vladar nad takim slavljem! In dalje, ali celo nemška šola o Pistorju noče nič vedeti, da prireja cesarsko slavnost na svojo pest?

(I z Č a d r a m a.) 27. t. m. se je že zjutraj o 5. uri slišalo gromenje in od zahoda so se prikazovale temne megle, proti 10. uri pa je začelo še huje grometi in bliskati in tudi deževati, kakor bi iz škafa vlival. A tudi toča je tu in tam grdo klestila, najhujše v Brezju, v Oplotnici, Lačni gori, a tudi v Zlogoni okoli streljišča proti toči, katero se torej takrat ni obneslo. Nekaj oblakov se je gnalo proti Ločam, kjer je toča tudi veliko škode napravila, in Zbelovo čisto stolkla. — Ubogi kmetje!

(D e ž e l n a n i ž j a g i m n a z i j a v P t u j u.) Napoved učencev za I. razred se vrši dvakrat, in sicer ali 15. julija od 10-12 ure, ali pa 16. septembra od 10-12 ure. — Vsprejemna skušnja se začne vsakokrat ob dveh. — V II., III. in IV. razred se bodo sprejemali in vpisovali učenci 17. septembra od 4-6 ure. — Ptuj, dne 1. julija 1898. — Tschanel, ravnatelj.

(I z C e l j a.) V Celju opazovali smo na kresni večer mnogo kresov po bližnjih in daljnih gričih. Odveč bi bilo, pojasnjevati pravi pomen naših kresov, saj vendar vsak otrok ve, da se zažigajo v čast sv. Janezu Krstniku, vedno na predvečer tega svetnika. Pa glejte, naši zvitni Nemci hoteli so letos

tudi to lepo in staro slovensko navado pomenčiti. Napravili so na ta večer svojo »Sonnenwendfeier«, ki jih spominja na njih poganske čase. Tukaj so pri petju, godbi in rajanju veselja in dobrega slovenskega vina pijani imeli baje vse te kresove za nemške, zažgane na čast starogrmskim bogovom. No, to prav nedolžno pomoto jim že lahko pustimo!

(N a š r o j a k) dr. Žolgar, doslej namestniški konceptni praktikant pri glavarstvu graške okolice je pozvan v naučno ministerstvo. Našim čitateljem je znan, ker je pred 2 letoma dosegel doktorat sub auspiciis imperatoris, ob kateri priložnosti mu je bil podeljen od cesarja zlat prstan.

(Z a h v a l a.) Slavna posojilnica v Mozirju darovala je za ubožne učence tukajšnje šole 60 kron. Za velikodušni dar izreka sl. domačemu zavodu iskreno zahvalo šolsko vodstvo zasebne šole v M. Nazaretu.

(I z Š t. J u r i j a o b Š č a v n i c i) se nam poroča, da je umrl na dan sv. Petra in Pavla, vrli in navdušeni slovenski fant, Anton Cvetko, sin tamošnjega posestnika parnega mlina.

(I z R e č i c e.) Po silnih nalivih jela se je usedati hiša pri Poličniku, da so jo morali prebivalci zapustiti.

(I z L u č.) Kapelica »Slov. plan. društva« bode do 25. avgusta dozidana; ime ji bode: Jubilejna kapelica sv. Cirila in Metoda pod Ojstrico. Notranjo opravilo oskrbovali bodo večinoma blagi domačini. Ker bode pa stavba dokaj stotakov zahtevala, prosimo vse blage štajarske rodoljube za podporo.

(I z G o r n j e g a g r a d a.) Planinska koča na Menini bode 25. julija blagoslovljena.

(I z L j u b n e g a.) Vzajemna zavarovalnica zoper požar krepko napreduje ter šteje že čez 120 udov. Revizorjema računov sta voljena gg. J. Dekorti, župnik na Ljubnem in Fr. Leksše, župnik v Lučah.

(I z S o l č a v e.) Veleznani rodoljub in veleposestnik, g. Rok Klemenšek se poroči s Ter. Krivec-Mecesenikovo.

(V M o z i r j e) pride meseca julija več odličnih Slovanov na letovišče.

(P o s v e č e v a n j e n o v o m a š n i k o v.) Letošnji novomašniki bodo vsprejeli subdijakonot dne 21. julija, dijakonat 23., presbiterijat 25.

(Z r e l o s t n e i z p i t e) so začeli danes delati na tukajšnji gimnaziji in realki.

(N a R o t e n b e r g u v P u š č a v i) se je včeraj blagoslovila jubilejna kapela sv. Ane. Sezidati jo je dal g. Peter Karničnik.

(Z a ž i g a j t e k r e s o v e!) Slovenci! Ne pozabite prihodnji ponedeljek zvečer kot v predvečer praznika sv. Cirila in Metoda zakuriti po vseh slovenskih hribih in gorah prav veliko število kresov. Posebno obmejni Slovenci naj pokažejo takrat nasprotnikom, da še živijo in se zavedajo svoje narodnosti. Od meje smo dobili o tej zadevi vspodbuden dopis, žal, da že prepozno! Zažgimo kresove, naj svitlo goré, — Naj tujec jih gleda, — Naj zna, da zaveda — Slovenec na tleh se še rodne zemlje!

(O r m o š k i N e m c i) so zmagali s svojo zahtevo, da se naj sedanja dvojezična štirirazredna šola razdeli v dvorazredno slovensko šolo in dvorazredno nemško. Naučno ministerstvo je že privolilo v to zvito zahtevo. Toda ormoški Slovenci so se pritožili pri upravnem sodišču proti ustanovitvi nove nemške šole, a upravno sodišče se je izreklo, da pritožba ni pravno utemeljena. S tem je potrjen odlok naučnega ministerstva, ki je določeval ustanovitev nemške šole. Ormoški Nemci so sedaj zopet za jedno zmago bogatejši. Potrebno bi pač bilo, da se sedanja dvojezična štirirazrednica spremeni v popolnoma slovensko, a nemška šola v Ormožu je tako nepotrebna kakor peto kolo pri vozu. Sedaj se bo začela gonja za otroke, ki bi naj hodili v nemško šolo. Lovili bodo slovenske otroke, ker nemških nimajo. Naj se slovenski stariši ne udajo mamljivemu vabljenju nasprotnikov. Stariši! Svojih otrok pač

ne boste dajali, da se vam izgojijo za janičarje domače govornice in zemlje. Ponosno odklanjate vse ponudbe, ki se vam bodo vsiljevale. Pokažite, da ste vzbujeni in zavedni. Naš list bo skrbno pazil, kdo bo ostal trden, in ne bo prizanašal onim, ki se bodo udali ormoškimi posili-Nemcem.

(V L a š k e m t r g u) so ob času birne na prostoru pred cerkvijo postavili tamošnji vrli slovenski fantje velik majnik, katerega so okrasili s slovensko trobojnico. S tem so hoteli pokazati mil. nadpastirju svojo udanost in ljubezen. A čujte! Modri župan laškega trga je iztuhtal, ta majnik velja meni, da bi mi od jeze vskipela plemenita nemška kri. In res mu jo vskipela plemenita nemška kri, v strasti je bežal na pošto ter brzojavil celjskem glavarju, grofu Attems, da naj za božjo voljo pride z žandarji v Laški trg, kajti Slovenci izzivajo in Nemci so do skrajnosti razburjeni. Kjer ga ni treba, tje gre grof Attems prav rad. Ob pol 11. uri je že bil s štiremi orožniki v Laškem trgu in hajdi nad zastavo. Toda bila je služba božja in zato niso smeli na majnik plezati, da se ne dela nemir in moti služba božja. Stražiti so morali do 1. ure, ko je minola služba božja. Tedaj se je odstranila slovenska trobojnica. Nemcem se je izpolnila njih želja, a tudi Slovenci so dosegli svoj smoter. Njih zastava je vendar-le vihrala v pozdrav milemu knezu in škofu. Z grofom Attemsom pa še spogovorimo resno besedo, zakaj z enako energijo ne nastopa proti frankfurtericam. Vaše ravnanje, dragi grof, je jako čudno.

(D u h o v n i š k e s p r e m e m b e.) Č. g. Jurij Šelih, kapelan pri Novicerkvi pride za provizorja k Sv. Kungoti na Pohorju. Prestavljeni so č. g. kapelani: Robert Vaclavik iz Vojnika k Novicerkvi, Anton Novak iz Majšberga v Vojnik, Karol Presker iz Vitanja na Majšberg. — Razpisani sta župniji Št. Kungota na Pohorju in Št. Jurij v Gotovljah do drugega avgusta leta 1898. — Č. g. Anton Zavadil, doslej kaplan na Remšniku, je izstopil iz naše škofije. — Č. g. A. Slatinšek, župnik pri Št. Kungoti na Pohorju je stopil v stalni pokoj.

Društvene.

(D i j a š k i k u h i n j i v M a r i b o r u) je daroval č. g. mestni katehet, Iv. Kr. Vreže za krasen nagovor prof. dr. Ant. Medveda, 5 gld.

(V a b i l o n a C i r i l - M e t o d o v o s l a v n o s t), katero priredi kmečko bralno društvo v Jarenini v nedeljo, dne 10. julija v prostorih g. Mart. Civilaka s sledečim vsprejdom: 1. Pozdrav. 2. Slavnostni govor. 3. Sv. brata Ciril in Metod v Jarenini; deklamujejo kmečki fantje. Vmes petje domačega moškega in mešanega pevskega zbora in deklamacije kmečkih fantov in deklet; po končanem vsprejdomu prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoedne. Posebna vabila se ne bodo razposiljala. K obilni udeležbi vabi vse Jareninčane, sosede in prijatelje Odbor.

(V a b i l o k v e s e l i c i), katera se priredi dne 3. julija 1898 na vrtu pri g. Lindiču v Kostivnici pri Podplatu. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina za osebo 1 krono. Čisti dohodek je namenjen ubogim šolskim otrokom. Če bi deževalo, se preloži veselica na prvo nedeljo v avgustu. Za dobro postrežbo se bode skrbelo. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

(K a t. b r a l n o d r u š t v o v H o č a h) napravi dne 10. julija v spomin 50letnice vladanja Njih veličanstva veselico s petjem, godbo in gled. igro. Veselica bo na vrtu g. Jožefa Gselmana tik železniške postaje. Začetek ob 4. uri. Opozarjamo, da se bo to pot naše društvo prvokrat poskusilo v »igri«. Pri slabem vremenu veselica izostane, oziroma se preloži na prihodnjo nedeljo, dne 17. julija. K prav obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

(K a t o l i š k o - p o l i t i č n o d r u š t v o z a k o z j a n s k i o k r a j) priredi veliki shod dne 10. julija v Št. Petru pod Sv. gorami,

pri katerem shodu bo poročal poslanec Hugo vitez Berks v državnem zboru. Nastopili bodo tudi drugi govorniki.

(Bralno društvo pri Kapeli) se tem potom iskreno zahvaljuje gornje-radgonski posojilnici, ki mu je darovala 10 gld. v društvene namene.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani so od 25. majnika do 25. junija poslali: Slavna posojilnica v Gornji Radgoni 5 gld., podružnica na Vranskem 11 gld. 40 kr., Izvenakad. podružnica v Gradcu po blagajniku g. Fr. Hrašovcu 142 gld. 60 kr. — Bog živi in poplačaj rodoljubne darovalce!

(Društvo «Kmetovalec» v Gotovljah) ima v nedeljo dne 3. julija t. l. ob 4 uri popoldne v gostilni pri «Koprivi» svoj XXI. občni zbor. Med drugimi navadnimi točkami je na dnevnem redu tudi govor o živinoreji; govoril bo potovalni učitelj in učitelj na kmetijski šoli v Gradcu, g. Mart. Jelovšek. Drugi govor o ameriški trtoreji govori nadučitelj gsp. Franc Praprotnik. Po zborovanju prosta zabava s petjem in deklamacijami. K obilni udeležbi prijazno vabi odbor.

(Za društvo duhovnikov) so meseca maja in junija vplačali č. gg.: Hlastec Fr. 13 gld., Bratkovič Fr. 11 gld. (ustan. dopl.) Meznarič Anton 11 gld., Repolusk Frid. 11 gld., Stranišak Mart. 4 gld., Gosak Fr. 2 gld., Fišer Andr. 2 gld., Eferl Mat. 1 gld.

Iz drugih krajev.

(Dunajska šolska mladina) se je pretekli petek poklonila presvetlemu vladarju povodom petdesetletnice njegovega vladanja. Velikanska in veličastna je bila slavnost. Nad 70.000 dunajskih otrok je korakalo po ringu, najlepši mestni ulici mimo šotora, kateri je bil pripravljen za cesarja in cesarsko rodovino. Mladi slavitelji, okrašeni s spominskimi svetinjami ter črno-rumenimi in belo-rudečimi trakovi, so dospevši do šotora navdušeno pozdravljali ljubega vladarja. Več članov cesarske rodovine je bilo do solz ginjenih. Cesar sam je izrekel pomenljive besede nasproti županu, dr. Luegerju: »Bilo je izredno lepo! To me tolaži v mnogih britkosti tega leta!« — Drugi dan, v soboto, se je poklonilo cesarju nad 4000 lovcev iz vseh avstrijskih dežel v krasnih lovskih nošah.

(Novi duhovniški dostojanstveniki ljubljanske škofije.) Mil. knez in škof ljubljanski je imenoval kanonika in dosedanega mestnega župnika, g. Janeza Flisa, za generalnega vikarija, katerega po potrebi namestuje prelat dr. Kulavic. Za stolnega župnika je imenovan kanonik J. Erker; za dekana ljubljanske dekanije je imenovan kanonik Ivan Sušnik.

(Sultanova sestra.) Pariški časnik »Paix« je prinesel čudno vest, da je večja tolpa roparjev ugrabila v bližini Čarigrada starejšo sultanovo sestro. Pač drzen rop!

Loterijne številke.

Gradec 25. junija 1898: 19, 56, 47, 26, 30
Dunaj » » » 67, 20, 47, 83, 1

Svila za neveste, meter 65 kr.

do 14 gld. 65 kr. — v najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Neka trgovina na Švicarskem, ki prodaja na debelo, želi vpeljati tudi trgovino z jajci. Zato prosijo za naslove jajčnih trgovcev pod šifro: Z. H. 3955 na upraviteljstvo anons Rud. Mosse, Zürich. — (M. 8569. Z.)

Lepo posestvo

na bregih, 120 oralov gozda, njiv in travnikov s hišo vred., oral po 45 gld. Več se zve pri lastniku Iv. Glaser v Selnici. 3-5

Ujudnej pozornosti

6-25

posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot **zakupni mož in posredovalec** z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

V najem

želi vzeti pekarijo ali gostilno. Kdo? pove upravn. »Slov. Gosp.« 2-2

Za vinogradnike zelo koristna je knjižica: 12—17

Peronospora

ali strupena rosa,

ki v lahko umljivem jeziku na drobno razpravlja o navedeni trtni bolezni ter o načinu, kako se je iste mogoče iznebiti. Delce se dobi pri pisatelju **Anton Kosi-ju**, učitelju in posestniku v Središču na Štajarskem, za majhni znesek 12 kr. (s poštnino vred.)

Vinogradniki, omislite to knjižico svojim viničarjem; korist bo le Vaša!

Preselitev.

Dovoljujem si častiti duhovščini in vsemu slavnemu občinstvu naznaniti, da imam

prodajalnico rokavic in bandaž

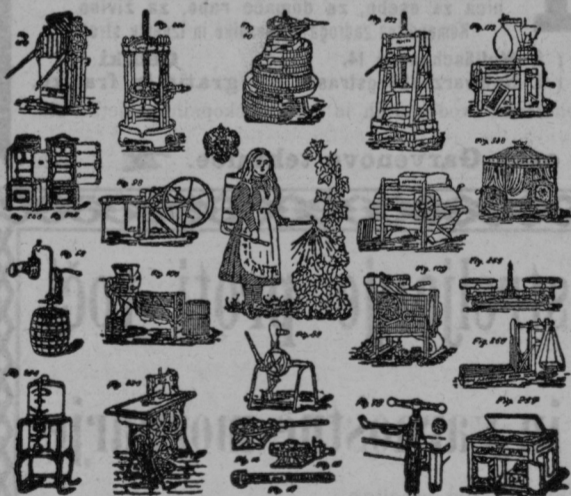
gospodske ulice št. 24

od 5. julija naprej v šolskih ulicah št. 2 (Proscheva hiša).

Slavno občinstvo prosim, da mi izkazuje tudi zanaprej isto zaupanje in naklonjenost kot dosedaj.

Zagotavljajoč točno in dobro postrežbo beležim z velespoštovanjem

Alojzij Buchta,
rokovičar in bandažist.

Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12, pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 300 podob različnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 7-18
lastnik privilegij.
Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

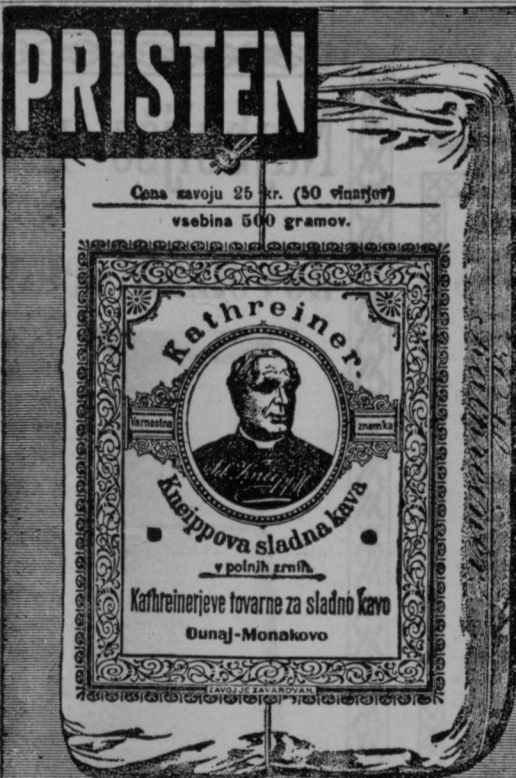
Antiperonospora Numa Dupuy in dr.

Dunaj, VI., Windmühlgasse 33.

Izkušeno sredstvo, enako dobro, pa cenejše, kakor galica z apnom; škropilnica se ne maši.

Zavoj za hektoliter mrzle vode 30 kr. a. v.

Zalogo ima: V Mariboru M. Berdajs, P. Hlaček; v Celju Jožef Matič; v Ptujju bratje Maurotter; v Ormožu Otmar Diermayer; v Slov. Bistrici Alojz Pinter. 6-6

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci te take izvorne zavoje.

Dobro izurjen,
24 let star cerkovnik, z dobrimi spricvali, išče službo. Prevezel bi tudi službo postrežnika.
Valah-viraneč,
6 let star, upravljaliv za kolesari in tezo, zanesljiv, se po jako nizki ceni proda. Kje, pove upraviteljstvo »Slov. Gosp.«

Zganjarija
R. Wiesner-ja v Hočah pri Mariboru.
Največa zganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestinke in okrevanje kemno razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 120

Službo organista in cerkovnika

se Cecilijansko izurjenemu prosilcu takoj odda.

Cerkveno predstojništvo na Teharjah
pošta: Štore. 2-2

Konja (ali kobilu) kupim, ne čez 10 let starega, žolte barve (Fuchs), čez 15 pest visokega. — Ponudbe pod imenom: **Bominik Breznik**, pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah št. 27. 2-2

Razne**uradne pečate**

najceneje priskrbi

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

!POZOR!

**Novi, fini, dobri
svinčniki
„Družbe sv. Cirila in Metoda“.**

Z načelom, da kar se zalaga pod imenom dične naše družbe — mora biti najboljše kakovosti, da se obdrži in ostane v trajni rabi, založil sem s privoljenjem slavnega vodstva **nove, fine** svinčnike v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“, izdelane od prve svetovne firme te stroke: **L. C. Hardtmuth na Dunaju.**

Da se udomačijo ti **novi**, edino dobri svinčniki v vsaki narodni hiši, po pisarnah in šolah in da se moje dobro blago ne zamenja s kakimi slabimi izdelki, izdanimi na ime družbe, zato

zahtevajte, kupujte in v lastno korist rabite

le svinčnike, ki imajo poleg družbenega imena utisnjeno tudi tovarniško znamko

L. C. Hardtmuth.

Moje blago je prima-blogo. Le k prima blagu priutisne firma **L. C. Hardtmuth** svojo znamko.

Cena svinčnikom je po 1, 2, 3, 4 in 7 kr. kos; v dvanajstoricah ceneje, prekupovalcem rabat. Zalaga in prodaja

IVAN BONAČ,

trgovina s papirjem in šolskimi potrebščinami v Ljubljani.

Založnik priznana najlepših slovenskih razglednih dopisnic v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“ s podobo nje prvomestnika veleč. gospoda Tomo Zupana. — Cena za kos 5 kr., 100 kosov 4 gld. franko.

Prevezem naročila za izdelovanje razglednih dopisnic v eni ali več barvah. Prosim, da se mi iz vseh krajev slovenske zemlje, kjer še nimam zveze, pošlje po 10 razglednih dopisnic proti takojšnji odškodnini. 1-6

**Tovarna za cementne in betone izdelke
Karola Pika**

v Mariboru na Dr., Volksgartenstrasse 31.
se priporoča za izdelovanje in pošiljanje vsakovrstnih del iz portlandskega in romanskega cementa: kakor plošice za tlak iz portlandskega cementa, opeko, cevi za kanale, podboje pri oknih in vratih, stopnice, podložnike pri traverzah, mejnike, korita za napajanje, školjke pri vodnjakih, pokrova za vodnjake, dimnike in pokrova za iste, grobne spominke. Nadalje vsa podobarska dela iz romanskega cementa za pročelja itd.

Potem izdelovanje kanalov, vodoshramb, betonskih in terazo-tlakov, temeljev, obokov (sistem monier) itd. itd.

Vešče, solidno in ceno izdelovanje se jamči.

Shladišče cevi iz romanskega in portlandskega cementa in iz kamena, metlaških plošč in iz zlitega železa. 1-4

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 18-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Svoji k svojim!**Henrik Klemenčič,**

trgovec in gostilničar v Veržuju,

naznanja cenjenemu občinstvu, da prodaja v svojej prodajalnici raznega špecerijskega blaga po najnižjej ceni, tako fino sirovo kavo kilo od gld. 1:20 do 2 gld., fino praženo kavo kilo od gld. 1:80 do 2:20, sladkor v celej grudi 38 kr., na drobno 40 kr. kilo, dobro laneno in laško olje za salato liter od 38 do 46 kr., kakor tudi razno železo, kose, srpe, motike, itd. V gostilni se dobiva pristno vino iz ljubljanskih in sosednih goric od 28 do 56 kr. liter, dobro žganje od 28 do 80 kr. liter. Skrbljivo je vedno tudi za dobra jedila.

Priporoča se
Henrik Klemenčič.

3-4

Svoji k svojim!**Anton P. Kolenc,**

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 18-52

Anton P. Kolenc.

Sesalke Tehnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patent-nih inoksidacijskih sesalkih.

inoksidirane sesalke
so obvarovane zoper rjo.

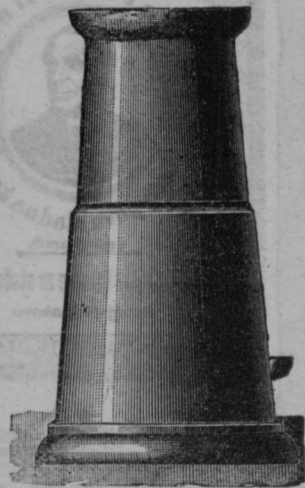
Ceniki **W. GARVENS, DUNAJ,** (I. Wallfischgasse 14. (I. Schwarzenbergstrasse 6. **gratis in franko.**

Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopnih podjetjih itd. Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehnice. 7-26

Najboljše možnarje za streljanje proti toči,

dalje

novoiznajdene „brzostrelne in varnostne možnarje“

(katerih ni treba nič zabijati, pri streljanju vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo mnogo hitreje kot navadni možnarji);

najboljše in najnovejše kmetijske stroje;
vse sestavne dele iz železa za mline, žage, tovarne in druge obrtnijske naprave

izdeluje in prodaja po tovarniških cenah z garancijo

tovarna za stroje in livarna

Pehani, Lorber in dr.

v Žalcu pri Celju. 18

